

Bhutanin BKO

TUULA-MARIA AHONEN

Omatuntotalous nousee vasta-voimaksi sairaan itsekkyyden ajalle, joka alkoi ennen globalisaatiota ja kolmatta teollista valankumousta, toteavat strategiajohtaja Jaana Haapala ja kilpailutietämysyrittäjä Leena Aavameri.

Psykiatri Viktor E. Frankl määrittelee omantunnon ihmisen tarkoituksaistiksi, joka ohjaa yksilöä kohti merkityksellisempää ja syvällisempää elämää. Omantuntotalous porautuu uudenlaiseen kuluttajuuteen ja bisnesmaailmaan. Muutosvoimana ovat oikeudenmukaisuutta ja rehellisyyttä hakevat ihmiset, jotka nostavat omantuntotalouden kaukonäköisten yritys-

ten ideologiselle ja toiminnalliselle agendalle.

Omantuntotalous toteutuu tarkoituusjohdetussa yrityksessä. Tämä tarkoittaa, että vastuullisuus on yrityksen toiminnassa niin keskeinen ulottuvuus, että se näkyy liiketoiminnan ytimessä ja strategiassa. Tarkoituusjohdettuja yrityksiä nousee ja järjestäytyy maailmalla. Niille on kehitetty jo eettinen standardi. Standardin läpäisseet yritykset huomioivat toiminnassaan sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat sekä sidosryhmänsä läpinäkyvällä tavalla, kirjoittajat kertovat.

Tulevaisuuden trendiä ennakoivat myös kansantaloustieteen

Jaana Haapala &
Leena Aavameri
Omantuntotalous
Talentum, 2008

professori Vesa Kannianen toteaa: ”Ennen yrityksissä ajateltiin, ettei ole varaa tehdä hyvää – nyt ei ole varaa olla tekemättä hyvää.”

Myös valtio voi olla mukana omantuntotaloudessa. Kirjoittajat kertovat 700 000 asukkaansa Bhutanista, köyhästä kuningaskunnasta, joka suosii kestävästä kehityksestä. Bhutanin kuninkaan mukaan bruttokansanonne (BKO) on tärkeämpi kuin bruttokan-

santuote. BKO:n mittaamiseen ei ole selkeätä kaavaa, mutta peruseriaatteita on neljä: oikeudenmukaisen ja kestävänsosioekonomisen kehityksen edistäminen, kulttuuristen arvojen säilyttäminen ja edistäminen, luonnollisen ympäristön suojeleminen ja hyvän hallintatavan vahvistaminen, kirjoittajat kertovat.

Bhutanin laissa määrätään, että vähintään 60 prosenttia maasta on oltava metsän peitossa ja puun kaatoon pitää aina pyytää viranomaisten lupa. Jokaisen kaadetun puun tilalle istutetaan uusi. Maan sähköntuotannossa käytetään paljon aurinkopaneeleita, vaikka ne ovat suhteessa asukkaiden tuloihin hyvin kalliita. Näin säästetään puita.

Amerikassa omatuntotaloutta on luomassa Cultural Creatives-ryhmä, joka edustaa 30:tä prosenttia amerikkalaisista. Ryhmä on keski- tai ylempää keskiluok-

kaa, jolla on ostovoimaa. Lähtään ryhmä on hyvin heterogeeninen. Ryhmä kehittää uudenlaista bisnesajattelua ja luo kysyntää mm. ekologisesti kestäville tuotteille ja palveluille.

Suomalaisen tutkimuksen mukaan Suomessa on myös olemassa vastaava ryhmä, eettiset optimistit. Eettiset optimistit uskovat kykyynsä vaikuttaa. He haluavat olla osa positiivista muutosvoimaa ja vaikuttaa tulevaisuuteen mielipiteillään ja tekemisillään, Aavameri ja Haapala kertovat.

Eettisten optimistien ryhmään kuuluu lähes 900 000 aikuista, koulutettuja ja hyvätuloisia. He näkevät luonnon arvokkaana ja säilyttämisen arvoisena. He edustavat ”meille ei ryppyillä” -ihmisiä, jotka ottavat vallan omiin käsiinsä ja osaavat vaatia yrityksiltä enemmän. Tällaisia ihmisiä palvelevien yritysten-

kin täytyy löytää eettisempi koodi, suoraselkäisempi tapa toimia. Vaikka eettisiä optimisteja on lukumääräisesti paljon, he eivät itse tiedosta olevansa yksittäinen ja yhtenäinen ihmisryhmä, kirjoittajat luovat kirjallaan ryhmätietoisuutta.

Heidän mukaansa myös ilmastonmuutos toimii suurena muutosagenttina, joka ohjaa kohti valistuneempaa ja inhimillisempää liiketoimintaa, kuluttajuutta ja yhteiskuntaa.

Omatuntotalouden aika kutsuu uudenlaisia johtajia: kyynisytydellä ei rakenneta kestävä kehitystä. Professori W. Chan Kimin sanoin: ”Maailma on tässä tilassa, koska meillä on ollut johdossa ihmisiä, joilla on terävä äly. Tulevaisuus on niiden, jotka yhdistävät terävään älyynsä hyvän sydämen.”